

การพัฒนาความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญของวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบ SQ5R ร่วมกับอินโฟกราฟิก

The Development of Reading Comprehension in Thai Literature for
Mathayomsuksa 4 Students using SQ5R Learning Format
with Infographic

บุณชริก แจ้งอิม¹, กาญจนา วิชญูปกรณ์²

Buntharik Changaim¹, Kanchana Wichayapakorn²

Corresponding Author E-mail: buntharik66@nu.ac.th

Received: 2025-03-24; Revised: 2025-05-26; Accepted: 2025-06-22

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญของวรรณคดีไทยก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบ SQ5R ร่วมกับอินโฟกราฟิก 2) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญของวรรณคดีไทยโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ SQ5R ร่วมกับอินโฟกราฟิกกับเกณฑ์ร้อยละ 70 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญของแบบ SQ5R ร่วมกับอินโฟกราฟิก กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 38 คน โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความสำคัญของวรรณคดีไทยโดยวิธีการสอนแบบ SQ5R ร่วมกับอินโฟกราฟิกจำนวน 3 แผน ($\bar{X}$ = 4.60, S.D. = 0.54) 2) แบบทดสอบ เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญของวรรณคดีไทย แบบปรนัย 4 ตัวเลือก ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.82 3) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) มีค่าตั้งแต่ 0.60 – 1.00 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าทีแบบไม่เป็นอิสระต่อกัน ผลการวิจัยพบว่า

1) ความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญของวรรณคดีไทยของนักเรียนโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ SQ5R ร่วมกับอินโฟกราฟิกหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) ความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญของวรรณคดีไทยของนักเรียนโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ SQ5R ร่วมกับอินโฟกราฟิกหลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบ SQ5R ร่วมกับอินโฟกราฟิกอยู่ในภาพรวมระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.78, S.D. = 0.45)

คำสำคัญ: ความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญ, การจัดการเรียนรู้แบบ SQ5R, อินโฟกราฟิก

¹ นิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต, (สาขาภาษาไทย), มหาวิทยาลัยนครสวรรค์

¹ Student in Master of Education Degree, (Thai Language), Naresuan University

² อาจารย์ที่ปรึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยนครสวรรค์

² Advisor, Faculty of Education, Naresuan University

Abstract

The objectives of this research were 1) To compare the ability of Mattayomsuksa 4 students in reading comprehension ability in Thai literature before and after learning using SQ5R learning format with infographics. 2) To compare the reading comprehension ability in Thai literature of Mattayomsuksa 4 students using SQ5R learning format with infographics with the criterion of 70 percentage. 3) To study the students' satisfaction of the students of Mattayomsuksa 4 to SQ5R learning format with infographics. The sample group in this research consisted of 38 Mattayomsuksa 4 students in the second semester of the academic year 2024 at Chumsaeng Chanutid School selected through cluster sampling. The research instruments consisted of 1) 3 Lesson Plans for teaching reading comprehension in Thai literature using the SQ5R learning format with infographics. ($\bar{X}$ = 4.60, S.D. = 0.54) 2) A 30 multiple choice test on Thai literature reading comprehension with four answer choices per question. IOC values from 0.60-1.00 and reliability of 0.82 3) a satisfaction questionnaire of student regarding the SQ5R-based learning format with infographics from with 13 item. IOC values from 0.60-1.00 The Statistics for data analysis were means, standard deviations, and t-test. The results of the research were as follows:

1) Reading comprehension ability in Thai literature of Mattayomsuksa 4 students after learning using the SQ5R learning format with infographics were higher than before learning at the .05 level of statistical significance. 2) Reading comprehension ability in Thai literature of Mattayomsuksa 4 students after learning using the SQ5R learning format with infographics were higher than the set criterion of 70 percent at the .05 level of statistical significance. 3) The satisfaction of Mattayomsuksa 4 students towards learned using the SQ5R learning format with infographics was at a high level ($\bar{X}$ = 4.78, S.D. = 0.45)

Keywords: Reading Comprehension Ability, SQ5R learning approach, Infographics

บทนำ

การอ่านเป็นทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการเรียนรู้โดยเป็นการรับรู้ความหมายจากสารที่ได้อ่าน และเข้าใจความหมายของสาร เนื้อหาสาระ สามารถจับใจความสำคัญ และสามารถนำไปถ่ายทอดได้ โดยการอ่านไม่เพียงแต่หมายถึงการมองเห็นตัวอักษรและคำต่าง ๆ เท่านั้น แต่ยังรวมถึงการตีความหมายและการเชื่อมโยงข้อมูลกับความรู้ ประสบการณ์ที่มีอยู่ในใจของผู้อ่านด้วย ดังนั้นการอ่านจึงถือเป็นกระบวนการสำคัญในการรับสาร นอกจากนี้การอ่านยังทำให้มีประสบการณ์ชีวิตและช่วยยกระดับฐานะของสังคม เมื่อสังคมเต็มไปด้วยบุคคลที่มีประสิทธิภาพในการอ่านอยู่มาก ก็จะทำให้มีคนฉลาด รู้จักคิดและมีโลกทัศน์ที่กว้างขึ้น (Teamwork ThaiNGO. 2009)

นอกจากนี้การอ่านเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาบุคคล เพื่อให้เกิดความเจริญงอกงามทางสติปัญญา และมีส่วนผลักดันให้สังคมมีการเจริญก้าวหน้าไปได้อย่างรวดเร็ว โดยการอ่านนับว่าเป็นหัวใจของการเรียนรู้และเป็นทักษะที่สำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในการพัฒนาความรู้ ความเข้าใจ แสวงหาประสบการณ์ และเป็นความรู้พื้นฐานของการเรียนในระดับสูงต่อไป

ปัจจุบันในการจัดการเรียนการสอนโรงเรียนชุมชนแสงชูทิศ จัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และส่งเสริมนักเรียนอย่างเต็มความสามารถ ในการจัดการเรียนรู้ในกลุ่มสาระภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่จำเป็นต้องพัฒนาทักษะให้สอดคล้องกับตัวชี้วัดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 โดยเฉพาะทักษะการอ่าน ที่จำเป็นต้องพัฒนาเป็นอย่างมาก เนื่องจากทักษะการอ่านเป็นทักษะสำคัญที่ใช้ในการติดต่อสื่อสาร และเป็นรากฐานสำคัญในการต่อยอดเพื่อเรียนในรายวิชาอื่น จากการใช้เครื่องมือการประเมินคัดกรองอ่านเขียน ตามนโยบาย “เด็กไทยวิถีใหม่ อ่านออกเขียนได้ทุกคน” ของกระทรวงศึกษาธิการ ในปีการศึกษา 2566 พบว่า คะแนนในการอ่านจับใจความสำคัญหลังการทำแบบทดสอบที่ประกอบไปด้วยปรนัย จำนวน 20 ข้อ และอัตนัยจำนวน 1 ข้อ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนชุมชนแสงชูทิศ จำนวน 277 คน ซึ่งในจำนวนนี้มีนักเรียนจำนวน 217 คน ระดับคะแนนเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์พอใช้ที่ร้อยละ 78.33 และนักเรียนจำนวน 23 คน ระดับคะแนนเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ปรับปรุงที่ร้อยละ 8.30 (รายงานการพัฒนาการอ่านและการเขียนกลุ่มสาระการเรียนรู้

ภาษาไทย โรงเรียนชุมแสงชนูทิศ. 2566) ซึ่งปัญหาอาจเกิดจากสาเหตุหลายประการ เช่น นักเรียนไม่สามารถตีความเรื่องที่อ่าน วิเคราะห์ หรือสังเคราะห์คุณค่า สังเกตจากการจัดการเรียนรู้ในห้องเรียน พบว่า เมื่อนักเรียนเรียนรายวิชาภาษาไทย พื้นฐานวรรณคดีชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เรื่อง อิเหนา ตอน ศีกะหมิงกุหนิงและนิทานเวตาล (เรื่องที่ 10) นักเรียนแสดงความเบื่อหน่าย ไม่มีสมาธิและขาดวิจารณญาณในการอ่าน เนื้อเรื่องมีความซับซ้อน และมีคำศัพท์ยาก นักเรียนไม่สามารถแปลความหมายได้จึงทำให้ประสิทธิภาพในการอ่านจับใจความสำคัญลดลง

จากการสัมภาษณ์ครูสอนภาษาไทย โรงเรียนชุมแสงชนูทิศ อำเภอชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์ พบว่าปัจจุบันประสิทธิภาพในการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนลดลง ไม่บรรลุวัตถุประสงค์ที่สถานศึกษากำหนดไว้ เพราะนักเรียนไม่อ่านเนื้อเรื่องทั้งหมด และมีความคิดว่าใจความสำคัญนั้นอยู่ท้ายสุดของบทอ่าน ส่วนใหญ่นักเรียนจะคิดว่าย่อหน้าสุดท้ายคือใจความสำคัญเสมอ ซึ่งเป็นเรื่องที่ไม่ถูกต้อง จึงทำให้การสอนเรื่องการอ่านจับใจความสำคัญวรรณคดีไทย นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เป็นเรื่องยาก เนื่องจากนักเรียนใช้เวลาในการอ่านจับใจความสำคัญนานเกินไป เพราะนักเรียนเจอคำศัพท์ยากในบทอ่านและไม่สามารถแปลความหมายได้ ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าเกณฑ์สถานศึกษา อีกทั้งนักเรียนยังขาดทักษะในการอ่านและการตีความ การแปลความ และวิจารณญาณในการอ่านส่งผลให้เกิดปัญหาในการเรียนการสอน ฉะนั้นการอ่านจับใจความสำคัญจึงเป็นปัญหาที่จะต้องได้รับการดำเนินการปรับปรุงเป็นอย่างยิ่ง (ชลดา ยอดอ่วม. 2566)

ดังนั้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จำเป็นต้องดำเนินการแก้ปัญหาการอ่านจับใจความสำคัญ โดยจากสภาพและปัญหาของผู้เรียนดังกล่าวในกล่าวดังต้น ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจในแนวทางการจัดการเรียนรู้จากการศึกษาค้นคว้าวิธีการจัดการเรียนรู้แบบ SQ5R ซึ่งเป็นการจัดการเรียนการสอนที่ทำให้ผู้เรียนต้องใช้การคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ ตีความ และสามารถประเมินค่าจากสิ่งที่อ่านได้ วิธีการจัดการเรียนรู้แบบ SQ5R ได้รับการพัฒนาโดย Walter Pauk มาจากการสอนแบบ SQ3R จากแนวคิด Francis P. Robinson (Pauk. 2002) โดยเป็นวิธีการสอนที่ทำให้ผู้เรียนเข้าใจเรื่องที่อ่านได้อย่างรวดเร็ว จดจำและสามารถทบทวนเรื่องราวที่อ่านได้อย่างดี และมีประสิทธิภาพ โดยนำเทคนิคการจัดการเรียนรู้แบบ SQ5R มากระตุ้นความสนใจของผู้เรียน จากเดิมที่มีวิธีการสอนเพียง 5 ขั้นตอน ได้เพิ่มวิธีการสอนไปเข้าอีก 2 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนการจดบันทึก (Record) และขั้นตอนการทบทวน (Review) ทำให้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยวิธีการสอนแบบ SQ5R ประกอบด้วยขั้นตอนการอ่านทั้งหมด 7 ขั้นตอน คือ 1) Survey (S) การสำรวจ 2) Question (Q) การตั้งคำถาม 3) Read (R) การอ่าน 4) Record (R) การจดบันทึก 5) Recite (R) การสรุป 6) Review (R) การทบทวน และ 7) Reflect (R) การวิเคราะห์ วิจัย โดยนักเรียนสามารถนำประโยชน์ไปใช้ในการเรียนแต่ละวิชาได้เป็นอย่างดี ประกอบกับโลกพัฒนาเข้าสู่ยุคศตวรรษที่ 21 การนำเทคโนโลยีเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ จะช่วยกระตุ้นความสนใจให้กับนักเรียนให้เกิดการเรียนรู้ที่มากยิ่งขึ้น โดยสอดคล้องกับงานวิจัยของ ถนอมจิตร สังข์จัญญ (2552) พบว่า เทคนิค SQ5R ทำให้ความสามารถด้านการอ่านและการเขียนของนักเรียนเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .01 และความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อวิธีการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนด้วยเทคนิค SQ5R อยู่ในระดับมาก นอกจากนี้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบ SQ5R ยังเป็นเทคนิคใหม่ ๆ ที่เหมาะสมจะนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับด้านการอ่าน เพื่อประสิทธิภาพในการอ่านที่สูงขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ รัตนาภรณ์ ทับทิมจันทร์ (2565) พบว่า 1) การสร้างแบบฝึกทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ มีค่าประสิทธิภาพ (E1/E2) เท่ากับ 88.96/87.00 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ มาตรฐาน 85/85 ที่กำหนดไว้ 2) ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ก่อนและหลังเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 19.47 คะแนนและ 27.13 โดยคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และ 3) ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อ แบบฝึกทักษะ ภาพรวมอยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด ขณะเดียวกัน กระบวนการเรียนการสอนในรูปแบบใหม่ที่ต้องสอดคล้องกับยุคศตวรรษที่ 21 นั้น คือการนำเทคโนโลยีเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการจัดการเรียนการสอน จากการศึกษา ผู้วิจัยมีความสนใจในการใช้สื่ออินโฟกราฟิก เพราะสื่ออินโฟกราฟิกสามารถช่วยให้นักเรียนเข้าใจและสามารถจดจำข้อมูลได้อย่างแม่นยำมากยิ่งขึ้น รวมถึงสามารถนำความรู้ใหม่ไปประยุกต์ใช้กับความรู้เดิม โดยการอ่านเนื้อหาแล้วทำการสังเคราะห์ข้อมูลเป็นภาพกราฟิก 2 มิติในโปรแกรมต่าง ๆ นำเสนอในรูปแบบไทม์ไลน์ (Timeline) โดยนำข้อมูลมาจากวรรณคดีไทยที่มีเนื้อหามาก มาจัดทำในรูปแบบแผนผังความคิด เป็นการตรวจสอบว่านักเรียนสามารถจับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่านได้หรือไม่ อีกทั้งยังเป็นขั้นตอนในการจัดกระบวนการเรียนการสอนเพื่อช่วยให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความสำคัญได้ดียิ่งขึ้นอีกด้วย ดังเห็นได้จากงานวิจัยของ พัทธรา วาณิชขนิณ (2558) พบว่า ร้อยละ 94.99 อินโฟกราฟิกช่วยเพิ่มความน่าสนใจ ความเข้าใจ และการจดจำมากยิ่งขึ้น และมิติที่สองคือ การใช้อินโฟกราฟิกเป็นสื่อในการเรียนรู้ สร้างความพึงพอใจในการเรียนรู้ผ่านการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพด้วยความชัดเจน และความเข้าใจ บรรลุวัตถุประสงค์การเรียนรู้ที่

ต้องการ โดยผลการใช้อินโฟกราฟิกเป็นสื่อการเรียนรู้ จะเห็นได้ว่าการนำอินโฟกราฟิกมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน แสดงให้เห็นถึงประโยชน์ในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อินโฟกราฟิกสามารถช่วยเพิ่มความเข้าใจ ความน่าสนใจ และการจดจำในการเรียนมากยิ่งขึ้น เป็นการปรับวิธีการจัดการเรียนการสอนให้เข้ากับยุคสมัยและผู้เรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ กนกอร สีสั่ง (2560) พบว่า 1. ประสิทธิภาพของสื่ออินโฟกราฟิก เรื่องพระอภัยมณี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในการอ่านเพื่อความเข้าใจ มีค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์เท่ากับ 81.90/81.33 เมื่อเทียบกับเกณฑ์ 80/80 2. ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ผ่านการทำแบบทดสอบ ได้คะแนนการทดสอบก่อนเรียน มีคะแนนค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.9 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.74 และคะแนนการทดสอบหลังเรียน มีคะแนนค่าเฉลี่ยเท่ากับ 12.20 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.69 เมื่อทดสอบความแตกต่างของผลการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนเรียนและหลังเรียน พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน 3. ผลการศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อสื่ออินโฟกราฟิกเรื่องพระอภัยมณี ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยสื่ออินโฟกราฟิก เรื่องพระอภัยมณี อยู่ในระดับมากที่สุด มีคะแนนค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.76 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.29

จากผลการศึกษาที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะพัฒนาความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบ SQ5R ร่วมกับอินโฟกราฟิก เพราะการจัดการเรียนรู้แบบ SQ5R เป็นการเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ช่วยเพิ่มความเข้าใจ พัฒนาทักษะการจำและช่วยเชื่อมโยงข้อมูล อีกทั้งยังเป็นการนำเทคโนโลยีการทำแผนผังอินโฟกราฟิกเข้ามามีส่วนใช้ในการจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญให้นักเรียนมีประสิทธิภาพทางการเรียนวรรณคดีไทยมากยิ่งขึ้น อีกทั้งยังสอดคล้องกับสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2561 ที่เน้นการอ่าน เขียน พูด ฟังและการวิเคราะห์ทางภาษาไทยเป็นหลัก ซึ่งมีนักวิจัยที่นำวิธีการจัดการเรียนรู้แบบ SQ5R ไปใช้ในการเรียนการสอนในการอ่านด้านต่าง ๆ และพบว่ามีความสัมพันธ์ทางการเรียนดีขึ้น ทำให้ผู้วิจัยต้องการพัฒนาการอ่านจับใจความสำคัญวรรณคดีไทยด้วยวิธีการสอนแบบ SQ5R เพื่อให้ นักเรียนมีทักษะการอ่านจับใจความสำคัญวรรณคดีไทยที่สูงขึ้น หลังจากการจัดการเรียนรู้ร่วมกับอินโฟกราฟิกแล้ว อีกทั้งเมื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญกับเกณฑ์ร้อยละ 70 นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ที่สูงขึ้นกว่าเกณฑ์และความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญแบบ SQ5R ร่วมกับอินโฟกราฟิกอยู่ในระดับมาก เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาระบบการจัดการเรียนรู้ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบ SQ5R ร่วมกับอินโฟกราฟิก
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ SQ5R ร่วมกับอินโฟกราฟิกกับเกณฑ์ร้อยละ 70
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญแบบ SQ5R ร่วมกับอินโฟกราฟิก

การทบทวนวรรณกรรม

จากการศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้แบบ SQ5R ร่วมกับอินโฟกราฟิก ผู้วิจัยขอเสนอในประเด็นดังต่อไปนี้

แนวคิดสำคัญของกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ SQ5R

อุษาวดี ชุกกลิ่นหอม (2560: 36) ได้กล่าวถึง วิธีสอนแบบ SQ5R ว่าเป็นวิธีที่ช่วยให้ผู้อ่านได้พัฒนาการอ่าน เพื่อฝึกทักษะไปสู่การอ่านอย่างมีวิจารณญาณด้วยการฝึกฝนของนักเรียน โดยนักเรียนจะได้ฝึกทักษะกระบวนการอ่าน คิด วิเคราะห์ วิจารณ์ จากเรื่องที่อ่านและแสดงความคิดเห็นร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน เพื่อนำไปสู่การอ่านจับใจความสำคัญที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

รัชวรรณ พรหมลี (2561: 33) ได้กล่าวถึง วิธีสอนแบบ SQ5R ว่าเป็นกลวิธีการสอนอ่านที่มีประสิทธิภาพที่จะช่วยส่งเสริมและพัฒนาทักษะการอ่านในทุก ๆ ขั้นตอน เพราะจะทำให้ นักเรียนเกิดทักษะความสามารถในการอ่าน สามารถเข้าใจเรื่องที่อ่านได้อย่างรวดเร็ว อีกทั้งยังสรุปใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่านได้

โดยการสอนแบบ SQ5R ได้รับการพัฒนาการสอนมาจาก SQ3R และ SQ4R ด้วยการเพิ่มขึ้น Reflect การสะท้อนความคิด โดยเป็นขั้นที่ฝึกให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นเพื่อเป็นการสะท้อนความคิดและทัศนคติของตนเองที่มีต่อนิทานหรือต่อสื่อที่ได้อ่าน อีกทั้งยังเป็นการฝึกในด้านทักษะการคิดวิเคราะห์ การวิจารณ์ และการประเมินค่า วอลเตอร์ พอค (Walter Pauk. 1997: 275-287) ซึ่งขั้นตอนวิธีสอนแบบ SQ5R มีทั้งหมด 7 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 S = Survey การอ่านอย่างคร่าว ๆ ขั้นตอนที่ 2 Q = Question การตั้งคำถามจากเรื่องที่อ่าน ขั้นตอนที่ 3 R = Read อ่านแล้วสรุปสิ่งที่สำคัญ ขั้นตอนที่ 4 R = Record ผู้เรียนจดบันทึกข้อมูล ขั้นตอนที่ 5 R = Recite นักเรียนสรุปใจความสำคัญ ขั้นตอนที่ 6 R = Review ทบทวนหัวข้อหรือประเด็นสำคัญจากเรื่องที่ได้อ่านและขั้นตอนที่ 7 R = Reflect นักเรียนวิเคราะห์ วิจารณ์สิ่งที่ได้อ่าน

ตารางที่ 1 แสดงการเปรียบเทียบความหมายและความแตกต่างของวิธีสอนแบบ SQ3R SQ4R และ SQ5R

SQ3R ฟรานซิส โรบินสัน (Francis Robinson)	SQ4R วอลเตอร์ พอค (Walter Pauk)	SQ5R วอลเตอร์ พอค (Walter Pauk)	ความหมาย
Survey	Survey	Survey	สำรวจ
Question	Question	Question	ตั้งคำถาม
Read	Read	Read	อ่าน
-	Record	Record	จดบันทึก
Recite	Recite	Recite	สรุป
Review	-	Review	ทบทวน
-	Reflect	Reflect	วิเคราะห์ วิจารณ์

จากตารางพบว่า วิธีสอนแบบ SQ4R ของวอลเตอร์ พอค (Walter Pauk) ถูกพัฒนามาจากวิธีการสอน SQ3R ของฟรานซิส โรบินสัน (Francis Robinson) โดยเพิ่มวิธีการเรียนรู้ 2 ขั้นตอน คือ ขั้นจดบันทึก (Record) และเปลี่ยนขั้นตอนการทบทวน (Review) มาเป็นขั้นวิเคราะห์ วิจารณ์ (Reflect) และเมื่อพัฒนามาเป็นขั้นตอนสอนแบบ SQ5R แล้ว จึงมีการเพิ่มขั้นตอนทบทวนกลับเข้าไปด้วย คือขั้นทบทวน (Review)

จากการศึกษาประโยชน์ของวิธีสอนแบบ SQ5R ที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยพบว่าวิธีสอนแบบ SQ5R เป็นวิธีการสอนอ่านจับใจความสำคัญอย่างมีประสิทธิภาพ ช่วยให้ผู้เรียนสามารถทบทวนการอ่าน เป็นการเพิ่มความเข้าใจในเนื้อหา กระตุ้นการมีส่วนร่วมการเรียนรู้ และเกิดทักษะในการคิดวิเคราะห์ พัฒนาทักษะเชิงวิจารณ์ เสริมสร้างทักษะการสื่อสาร ช่วยให้ผู้เรียนสามารถอ่านจับใจความสำคัญและนำไปประยุกต์ใช้ในประจำวัน

ขั้นตอนกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ SQ5R

คูทาส (Coultras. 2016, อ้างถึงใน รัตนาภรณ์ ทับทิมจันทร์. 2560: 46) ได้เสนอการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ5R ว่าประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นก่อนการอ่าน (Pre-reading) การศึกษาการอ่านและตั้งคำถาม (Survey and Question) เป็นขั้นที่ช่วยให้นักเรียน เข้าใจในการอ่าน โดยให้นักเรียนอ่านหัวข้อเรื่อง ย่อหน้า บทสรุปของเรื่อง โดยใช้วิธีการกวาดสายตา อย่างคร่าว ๆ (Scanning) เพื่อหาข้อมูลอย่างรวดเร็ว

ขั้นที่ 2 ขั้นระหว่างการอ่าน (While - reading) การอ่าน การจดบันทึก และการอธิบาย (Read, Record and Recite) เป็นขั้นที่นักเรียน จะต้องอ่านเนื้อหา โดยจดบันทึกในส่วนที่สำคัญ พยายามทำความเข้าใจกับคำตอบหรือบอกเล่าสิ่งที่อ่าน โดยใช้ภาษาของตนเอง

ขั้นที่ 3 ขั้นหลังการอ่าน (Post - reading) การทบทวนและสะท้อนสิ่งที่อ่าน (Review and Reflect) หลังจากนักเรียนอ่านเนื้อหาเสร็จแล้วให้นักเรียนทบทวนสิ่งที่อ่าน หลังจากนั้นให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเชิงวิเคราะห์ วิวิจารณ์เกี่ยวกับสิ่งที่ได้เรียนมาโดยสรุปเรื่อง หรือสรุปความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน

ความหมายของอินโฟกราฟิก

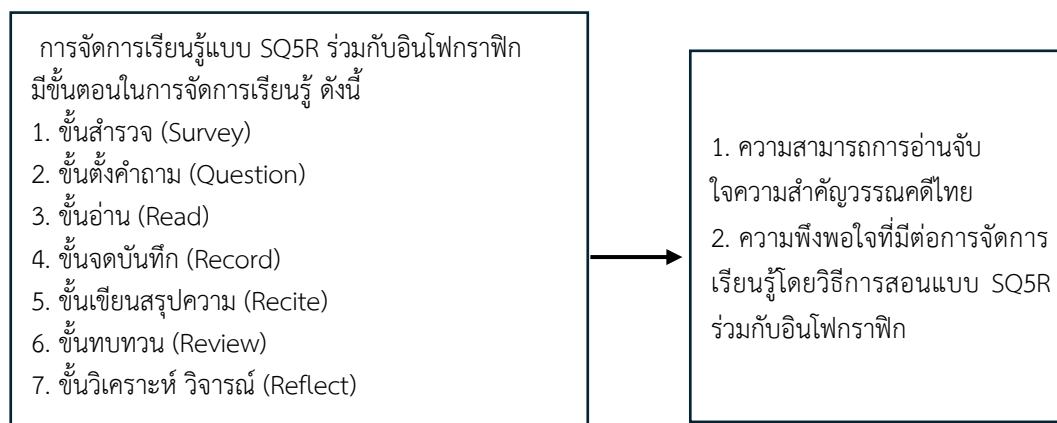
นฤมล ถิ่นวิรัตน์ (2555: 4) กล่าวว่า อินโฟกราฟิก (Infographic) เป็นการแสดงผลของข้อมูลหรือความรู้ที่มีความซับซ้อนด้วยภาพ ให้สามารถอธิบายได้อย่างรวดเร็วและชัดเจน

Smiciklas (2012, อ้างถึงใน กนกอร สีผึ้ง. 2560: 24) กล่าวว่า อินโฟกราฟิก คือ การนำเสนอข้อมูลหรือความคิดที่พยายาม สื่อสารให้เห็นถึงข้อมูลหรือความคิดนั้น ๆ ในลักษณะที่มองเห็นแล้วอ่านง่ายและเข้าใจง่าย

จากความหมายที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า อินโฟกราฟิก (Infographic) หมายถึง การสรุปข้อมูลหรือการนำเสนอข้อมูลในลักษณะของภาพหรือแผนผังความคิดเพื่อให้สามารถอธิบายข้อมูลให้อ่านและเข้าใจได้ง่าย

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้แบบ SQ5R ร่วมกับอินโฟกราฟิก เป็นวิธีการสอนอ่านจับใจความสำคัญอย่างมีประสิทธิภาพ ช่วยให้ผู้อ่านสามารถทบทวนการอ่าน เป็นการเพิ่มความเข้าใจในเนื้อหา กระตุ้นการมีส่วนร่วมการเรียนรู้ และเกิดทักษะในการคิดวิเคราะห์ พัฒนาทักษะเชิงวิจารณ์ เสริมสร้างทักษะการสื่อสาร ช่วยให้สามารถอ่านจับใจความสำคัญและนำไปประยุกต์ใช้ในประจำวัน อีกทั้งยังได้นำสื่อภาพกราฟิกมาใช้เป็นสื่อในการสอน โดยการใช้สื่อบูรณาการกับการจัดการเรียนรู้ทางด้านการอ่าน ช่วยส่งเสริมให้นักเรียนมีประสิทธิภาพการเรียนรู้ที่เพิ่มขึ้น ดังนั้นครูผู้สอนวิชาต่าง ๆ สามารถบูรณาการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพต่อไป

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การพัฒนาความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญวรรณคดีไทยของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบ SQ5R ร่วมกับอินโฟกราฟิก ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตวิจัยในแต่ละขั้นตอนวิจัย ดังต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนชุมแสงชนูทิศ จังหวัดนครสวรรค์ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 8 ห้อง รวมทั้งสิ้น 303 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ห้อง 1 จำนวน 38 คน โรงเรียนชุมแสงชนูทิศ จังหวัดนครสวรรค์ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 ซึ่งได้มาโดยวิธีการเลือกแบบการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

1. แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญวรรณคดีไทยโดยวิธีการสอนแบบ SQ5R ร่วมกับอินโฟกราฟิก

1.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สาระที่ 1 การอ่าน มาตรฐาน ท 1.1 และวิเคราะห์ตัวชี้วัด สาระการเรียนรู้แกนกลางระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

1.2 ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีการสอนแบบ SQ5R ร่วมกับ อินโฟกราฟิก เพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

1.3 สร้างแผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้วิธีการสอนแบบ SQ5R ร่วมกับอินโฟกราฟิก เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 3 แผน แผนละ 3 คาบ ใช้เวลา 9 ชั่วโมง ประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง อิเหนา ตอนศึกกะหมิงกฤษณ์ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง นิทานเวตาล (เรื่องที่ 10) และ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง วรรณกรรมในบทเรียน

1.4 นำแผนการจัดการเรียนรู้ เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน เพื่อพิจารณาตรวจสอบคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบประเมินคุณภาพแผน ซึ่งมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) มี 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด. 2560: 161) พบว่า แผนการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = 0.54)

1.5 ปรับปรุงแก้ไขแผนการจัดการเรียนรู้ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญไปทดลองใช้ (Try out) กับนักเรียนซึ่ง ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง และนำแผนการจัดการเรียนรู้ฉบับสมบูรณ์ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

2. แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ แบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ ใช้ทดสอบให้นักเรียนก่อนจัดกิจกรรมการเรียนรู้และหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้วิจัยมีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

2.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 และหลักสูตรสถานศึกษา ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โรงเรียนชุมแสงชนูทิศ จังหวัดนครสวรรค์

2.2 ศึกษาหนังสือ เอกสาร ตำราที่เกี่ยวข้อง และรวบรวมข้อมูลในการสร้างแบบทดสอบการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

2.3 สร้างแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ โดย มากกว่าจำนวนที่ใช้จริง เพื่อตรวจพิจารณาความถูกต้อง ความเหมาะสม และทำตารางวิเคราะห์ข้อสอบ เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน โดยนำความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) พบว่า แบบทดสอบมีความสอดคล้อง ระหว่าง มี 0.40 – 1.00 โดยผ่าน IOC ทั้งหมด 39 ข้อ และผ่านการวัดค่าความยากง่ายทั้งหมด 30 ข้อ ทำให้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกใช้แบบทดสอบทั้งหมด 30 ข้อ

2.4 นำแบบทดสอบไปทดลองใช้ (Try out) กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อวิเคราะห์คุณภาพหาค่าดัชนี ความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบ และหาความเชื่อมั่นตามสูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาร์ค พบว่า มีค่าดัชนีความยากง่ายตั้งแต่ 0.20 – 1.00 ค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.23 – 1.00 และทุกข้อคำถามของแบบทดสอบทั้ง 30 ข้อ มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ 0.82 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ของครอนบาร์ค

3. แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนา ความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญวรรณคดีไทยโดยวิธีการสอนแบบ SQ5R ร่วมกับอินโฟกราฟิก

3.1 ศึกษาแนวคิดทฤษฎี หลักการเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจ เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อแบบฝึกทักษะโดยใช้ วิธีการสอนแบบ SQ5R ร่วมกับอินโฟกราฟิก

3.2 สร้างแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อวิธีการสอนแบบ SQ5R ร่วมกับ อินโฟกราฟิก โดยกำหนดรูปแบบของแบบสอบถามออกเป็น 2 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 เป็นคำถามแบบปลายปิด มีลักษณะการ ตอบเป็นแบบมาตราส่วนและประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) (บุญชม ศรีสะอาด. 2560: 161) แบ่งคำถามออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านบรรยากาศการเรียนรู้ และด้านประโยชน์ที่ได้รับ ตอนที่ 2 เป็นข้อคำถามปลายเปิดเพื่อสอบถามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่าง ๆ เพิ่มเติม

3.3 เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่านเพื่อตรวจสอบหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item objective Congruence) พบว่า มีดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.60 – 1.00 ถือว่ามีความสอดคล้องอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ (ปรกรณ์

ประจักษ์บาน. 2552: 164) สามารถนำไปใช้ได้ทุกข้อจากนั้นนำแบบสอบถามความพึงพอใจฉบับสมบูรณ์ไปใช้กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง

วิธีรวบรวมข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

1. ทดสอบก่อนเรียน (Pretest) นักเรียนกลุ่มตัวอย่างด้วยแบบทดสอบ เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ จำนวน 30 ข้อ

2. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญโดยวิธีการสอนแบบ SQ5R ร่วมกับอินโฟกราฟิก โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้รูปแบบการอ่านจับใจความสำคัญโดยวิธีการสอนแบบ SQ5R ร่วมกับอินโฟกราฟิก จำนวน 3 เรื่อง จำนวน 9 ชั่วโมง

3. เมื่อจัดกิจกรรมการเรียนรู้ครบแล้ว ทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความสำคัญด้วยการทดสอบหลังเรียน (Posttest) เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ จำนวน 30 ข้อ โดยใช้แบบทดสอบฉบับเดียวกับก่อนเรียน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ผลการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอตามลำดับ โดยใช้สถิติการวิเคราะห์ ค่าร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) โดยเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้สถิติทดสอบ t-test Independent และการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระหว่างคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนกับเกณฑ์ร้อยละ 70 โดยใช้สถิติทดสอบ One Sample Test

สรุปผลการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ก่อนเรียนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบ SQ5R ร่วมกับอินโฟกราฟิก

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบคะแนนความรู้ด้านสถิติระหว่างก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบ SQ5R ร่วมกับอินโฟกราฟิก

คะแนนความรู้	n	M	S.D.	Wilcoxon	p	Effect size
ก่อน	38	13.55	1.10	741.000	<0.001	3.396
หลัง	38	23.92	2.95			

หมายเหตุ Normality test (Shapiro-Wilk): W =0.9742, p = 0.516

จากตาราง 2 พบว่า ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยก่อนเรียนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบ SQ5R ร่วมกับอินโฟกราฟิก โดยใช้การวิเคราะห์ด้วย Wilcoxon signed rank test (W =0.9742, p = 0.516) ทั้งนี้ เพราะข้อมูลไม่ได้มีการแจกแจงแบบปกติ พบว่า คะแนนผลสัมฤทธิ์ความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 หลังเรียนเท่ากับ 23.92 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.95 ซึ่งสูงกว่าคะแนนผลสัมฤทธิ์ความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญวรรณคดีไทยก่อนเรียนเท่ากับ 13.55 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.10 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (p <0.001, Effect size = 3.396)

2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ SQ5R ร่วมกับอินโฟกราฟิกกับเกณฑ์ร้อยละ 70

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ SQ5R ร่วมกับอินโฟกราฟิกกับเกณฑ์ร้อยละ 70

ตัวแปร	n	เกณฑ์	M	S.D.	% of Mean	t	df	P
คะแนน	38	21	23.92	2.95	79.73	6.097	37	0.681

หมายเหตุ Normality test (Shapiro-Wilk): W = 0.9790, p = <.001

จากตาราง 3 ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญของวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ SQ5R ร่วมกับอินโฟกราฟิกกับเกณฑ์ร้อยละ 70 ด้วยการวิเคราะห์ด้วย One sample T-Test ($W = 0.9705$, $p = <.001$) เนื่องจากข้อมูลมีการแจกแจงแบบปกติ พบว่า คะแนนผลสัมฤทธิ์ความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญของวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 23.92 คิดเป็นร้อยละ 79.73 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.95 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 ของคะแนนเต็ม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4 ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญแบบ SQ5R ร่วมกับอินโฟกราฟิก

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D	ระดับความเหมาะสม
ด้านจัดกิจกรรมการเรียนรู้	4.79	0.47	มากที่สุด
ด้านบรรยากาศการเรียนรู้	4.81	0.43	มากที่สุด
ด้านประโยชน์ที่ได้รับ	4.73	0.44	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยรวม	4.78	0.45	มากที่สุด

จากตาราง 4 ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญแบบ SQ5R ร่วมกับอินโฟกราฟิก ในภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.78$, S.D. = 0.45) ด้านที่มีความพึงพอใจมากที่สุด คือ ด้านบรรยากาศการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.81$, S.D. = 0.43) รองลงมา คือ ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.79$, S.D. = 0.47) สำหรับด้านที่นักเรียนมีความพึงพอใจน้อยที่สุด คือ ด้านประโยชน์ที่ได้รับ ($\bar{X} = 4.73$, S.D. = 0.44)

อภิปรายผล

การพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญของวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบ SQ5R ร่วมกับอินโฟกราฟิก สามารถอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

1. ความสามารถในการอ่านจับใจความหลังการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ เนื่องจากเมื่อความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญของวรรณคดีไทยจากการได้ปฏิบัติผ่านขั้นตอนของกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ5R ร่วมกับอินโฟกราฟิก ซึ่งเป็นวิธีการสอนอ่านที่ทำให้ผู้เรียนเข้าใจเรื่องที่อ่านได้อย่างรวดเร็ว ผูกตั้งคำถามและตอบคำถาม จับใจความสำคัญ จดจำเรื่องราว ทบทวนการอ่าน อีกทั้งยังสามารถวิเคราะห์ วิจัยเรื่องที่อ่านได้ ส่งผลให้ความสามารถด้านการอ่านจับใจความของนักเรียนสูงขึ้นกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ กันณิฐา ไกรนรา (2562) พบว่า ความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วนิตา วันภักดี (2562) พบว่า การจัดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 แบบ SQ5R มีประสิทธิภาพเท่ากับ 83.19/80.31 เป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้ และการเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์แบบ SQ5R หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญของวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ SQ5R ร่วมกับอินโฟกราฟิกกับเกณฑ์ร้อยละ 70 พบว่า คะแนนทดสอบหลังเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 23.92 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.95 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 คะแนนทดสอบหลังเรียนโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ SQ5R ร่วมกับอินโฟกราฟิกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เป็นเพราะว่าผู้วิจัยได้ทำการศึกษา ค้นคว้า ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบ SQ5R และศึกษาวิธีการทำอินโฟกราฟิก เพื่อนำมาประยุกต์ในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญของวรรณคดีไทยของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งการใช้อินโฟกราฟิก ยังเป็นเครื่องมือกระตุ้น

ความเข้าใจในการอ่าน และจัดทำเป็นแผนผังความคิด ทั้งช่วยกระตุ้นความสนใจในการเรียนได้เป็นอย่างดี ส่งผลให้เกิดความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญและทำให้นักเรียนมีผลสอบหลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 ที่ผู้วิจัยตั้งไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ วัชรพร แพงโสภา (2563) ที่ผลการศึกษาพบว่า ในภาพรวมไม่สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 และเมื่อจำแนกเป็นรายกลุ่ม พบว่า กลุ่มสติปัญญาในระดับสูง มีคะแนนหลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และกลุ่มปกติ มีคะแนนหลังเรียนไม่สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 อีกทั้งยังสอดคล้องกับ กานดา เจริญเตี้ย (2564) พบว่าความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบ SQ5R โดยอิงบทอ่านตามแนวคิดสะเต็มศึกษา หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และคะแนนหลังเรียนไม่สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 ที่ระดับนัยสำคัญ .05 และยังสอดคล้องกับ เณตรชนก บัวสระ (2566) ผลการศึกษาพบว่า ความสามารถการอ่านสะกดคำไม่ตรงตามมาตราของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 หลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผลจากการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบ SQ5R ร่วมกับ อินโฟกราฟิก โดยภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.78, S.D. = 0.45) ซึ่งหมายความว่า การจัดการเรียนรู้ด้วย SQ5R ร่วมกับอินโฟกราฟิกนั้นมีความเหมาะสมและตอบสนองต่อการจัดการเรียนรู้ ส่งผลให้นักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจมากที่สุดทุกข้อ ทั้งนี้เนื่องมาจากการจัดการเรียนรู้ด้วย SQ5R ร่วมกับอินโฟกราฟิก มีขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการอ่านจับใจความสำคัญ ที่ต้องใช้หลักการคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ ตีความ วิเคราะห์และสามารถประเมินค่าจากสิ่งที่อ่านได้ นอกจากนี้การนำอินโฟกราฟิกเข้ามามีบทบาทในการจัดการเรียนรู้ด้วยการประยุกต์ใช้สื่อเทคโนโลยีในการเรียนการสอน โดยสื่ออินโฟกราฟิกทำให้นักเรียนไม่เกิดความเบื่อหน่าย และกระตุ้นความสนใจของนักเรียนในการเรียนการสอนวรรณคดีไทยได้เป็นอย่างดี อีกทั้งการจัดการเรียนรู้สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ทำให้นักเรียนมีความกระตือรือร้น ส่งผลให้ห้องเรียนมีบรรยากาศการเรียนรู้ที่ดี ทำให้นักเรียนมีความสุข สนุกสนาน และมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับครูซึ่งมีผลต่อความสำเร็จในการเรียน การที่ครูมีความเข้าใจนักเรียนจะทำให้ นักเรียนเกิดความอบอุ่น อีกทั้งยังสอดคล้องกับ สมวลี ชมเอ (2566) ที่พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้ แบบ SQ5R ร่วมกับชุดฝึกการอ่านวรรณคดีไทยมีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.17, S.D. = 0.66) อีกทั้งยังสอดคล้องกับ กนกวรรณ กอกหวาน (2554) ที่พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจโดยรวมระดับมากต่อการเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์มัลติมีเดียประเภทสถานการณ์จำลอง

ดังนั้น จากผลการอภิปรายข้างต้น จึงสรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้โดยวิธีสอนแบบ SQ5R เป็นการสอนที่ช่วยพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญให้แก่ นักเรียน เพราะความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ส่งผลให้เกิดความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญวรรณคดีไทยที่สูงขึ้นและทำให้นักเรียนมีผลสอบหลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 ที่ผู้วิจัยตั้งไว้ นอกจากนี้ยังพบว่าด้านบรรยากาศการเรียนรู้มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด เพราะในการจัดการเรียนการสอนแบบ SQ5R ร่วมกับอินโฟกราฟิก มีการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่นอกจากจะเน้นการพัฒนาการอ่านจับใจความสำคัญวรรณคดีไทย นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 แล้วยังส่งเสริมบรรยากาศในห้องเรียนให้น่าเรียน และได้ให้นักเรียนทดลองสร้างสื่ออินโฟกราฟิกโดยเว็บไซต์ CANVA ที่สามารถสร้างสรรค์สื่ออินโฟกราฟิกที่หลากหลาย เหมาะสมกับช่วงวัยของนักเรียน นักเรียนสามารถใช้ความคิดสร้างสรรค์ของตนเองในการสร้างผลงานได้อย่างเต็มที่ พร้อมทั้งเกิดการแลกเปลี่ยนผลงานกับเพื่อนร่วมชั้น ส่งผลให้ห้องเรียนมีบรรยากาศที่ดีแล้วยังส่งผลต่อความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้อีกด้วย

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1.1 ครูผู้สอนควรมีความรู้ และเข้าใจวิธีการจัดการเรียนรู้แบบ SQ5R ทุกขั้นตอนอย่างละเอียด ก่อนนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งจะทำให้นักเรียนได้เรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 ครูผู้สอนควรศึกษาการใช้โปรแกรมในการสร้างอินโฟกราฟิกที่มีประโยชน์ ทันสมัย อยู่ในความสนใจของผู้เรียน และการเลือกโปรแกรมที่ใช้ในการสร้างอินโฟกราฟิก ครูผู้สอนควรทำเป็นตัวอย่าง เลือกโปรแกรมที่สะดวกและเหมาะสมกับความสามารถของนักเรียน

1.3 ครูผู้สอนควรให้คำแนะนำ ความช่วยเหลือแก่นักเรียนในระหว่างจัดการเรียนรู้แบบ SQ5R อีกทั้งควรแนะนำแหล่งค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมให้แก่นักเรียน

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรนำการจัดการเรียนรู้แบบ SQ5R ร่วมกับอินโฟกราฟิก ไปประยุกต์ใช้กับการสอนวรรณคดีไทยของนักเรียนในระดับชั้นที่สูงขึ้น เป็นต้น

2.2 ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ SQ5R ร่วมกับกระบวนการจัดการเรียนรู้อื่น ๆ เพื่อพัฒนาให้นักเรียนมีความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญที่ดียิ่งขึ้น

2.3 การจัดการเรียนรู้แบบ SQ5R ร่วมกับอินโฟกราฟิกไปประยุกต์ใช้กับการสอนหรือการใช้สื่ออื่น ๆ เพื่อพัฒนาทักษะในการคิดวิเคราะห์และวิจารณ์ และทำให้เกิดการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายและเกิดประสิทธิภาพ

เอกสารอ้างอิง

- กนกวรรณ กอกหวาน (2554). ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความพึงพอใจในการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่อง สำนวนไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา 4 โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์มัลติมีเดียประเภทสถานการณ์จำลอง. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- กนกอร สีผึ้ง. (2560). การพัฒนาสื่ออินโฟกราฟิก เรื่อง พระอภัยมณี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเพื่อเข้าใจ. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย. (2566). รายงานการพัฒนาการอ่านและการเขียน. นครสวรรค์: โรงเรียนชุมแสงชนูทิศ.
- กณินฐา ไกรนรา (2562). ผลการใช้วิธีสอนอ่านแบบ SQ5R ร่วมกับนิทานพื้นบ้านจังหวัดสุราษฎร์ธานีที่มีต่อความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มเครือข่ายลุ่มปูน-ตาปี จังหวัดสุราษฎร์ธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- กานดา เจริญเตี้ย. (2564). ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบ SQ5R โดยอิงบทอ่านตามแนวคิดสะเต็มศึกษา. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- ชลดา ยอดอ่วม. (2566). ผู้ให้สัมภาษณ์. 30 กันยายน 2566.
- ณตรชนก บัวสระ. (2566). การพัฒนาความสามารถการอ่านสะกดคำไม่ตรงตามมาตราของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้การจัดการเรียนรู้ผสมเป็นฐาน ร่วมกับการใช้สื่อการ์ตูนแอนิเมชัน. วารสารครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม. 5(2): 1-15.
- ณอมจิตร สังข์จรูญ. (2552). การพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนด้วยวิธี เอส.คิว.ไฟว์.อาร์. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- นฤมล ถิ่นวิรัตน์. (2555). อิทธิพลของอินโฟกราฟิกต่อการสื่อสารข้อมูลเชิงซ้อน กรณีศึกษา “รู้สู้ flood”. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). การวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ปกรณ ประจัญบาน. (2552). ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์. พิษณุโลก: รัตนสุพรรณการพิมพ์.
- พัชรา วาณิชชิน. (2558). ศักยภาพของอินโฟกราฟิก (Infographic) ในการเพิ่มคุณภาพการเรียนรู้. วารสารปัญญาภิวัฒน์. 7(ฉบับพิเศษ): 227-240.
- รัชวรรณ พรหมลี. (2561). ผลการใช้กลวิธีการสอนอ่านแบบ SQ5R ร่วมกับกลวิธีการสอนอ่านแบบแลกเปลี่ยนบทบาทเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- รัตนภรณ์ ทับทิมจันทร์. (2560). การสร้างแบบฝึกหัด โดยใช้วิธีการสอนแบบ SQ5R เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5. วารสาร มจร อุบลราชธานี. 8(2): 153-162.
- _____. (2565). การสร้างแบบฝึกทักษะโดยใช้วิธีการสอนแบบ SQ5R เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยนเรศวร.

- วนิดา วันภักดี. (2562). การเปรียบเทียบเจตคติและความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์หัตถ์นิตยสารพื้นบ้านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลายโดยใช้วิธีการเรียนรู้แบบ SQ5R. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- วัชรพร แพ่งโสภ. (2563). ผลการอ่านเชิงวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จากการจัดการเรียนรู้แบบ SQ5R ร่วมกับการใช้ผังกราฟิกที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคล. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- สุมาลี ชมเอ (2566). การพัฒนาความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์ ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบ SQ5R ร่วมกับชุดฝึกการอ่านวรรณคดีไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- อุษาวดี ชุกกลิ่นหอม. (2560). การความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบ SQ5R. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- Pauk, W. (1997). SQ5R Study Technique. Retrieved July 30, 2024, from <http://www.mhhe.com/cls/psy/ch7/sq5r.mhtml>.
- _____. (2002). *How to Study in College*. Boston: Houghton Mifflin.
- Teamwork ThaiNGO. (2009). *Reading the nation, Do for the nation to read books*. (In Thai). Retrieved August 22, 2024, from <https://www.Thaingo.org/writer/view.php?id=1253>.